

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของดนตรีไทย

เรื่อง สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

รหัสวิชา ศ22106

ชื่อรายวิชา ศิลปะ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ม.2/2 บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ดนตรีในสมัยอยุธยา เป็นการวิวัฒนาการและพัฒนาต่อเนื่องมาจากในสมัยสุโขทัย มีการนำวงดนตรีในสมัยสุโขทัยมาผสมวงกันเกิดเป็นวงดนตรีประเภทใหม่ขึ้นในหลาย ๆ วง และมีเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาหลายชนิด เช่น มีระนาดเอกเข้ามาผสมในวงดนตรีปี่พาทย์เครื่องห้า มีการนำวงขับไม้และวงบรรเลงพิณมาผสมกันเกิดเป็นวงมโหรีเครื่องสี่ และวงมโหรีเครื่องหกเกิดขึ้น

ดนตรีในสมัยธนบุรีนั้นจะไม่มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นช่วงที่บ้านเมืองอยู่ในระยะฟื้นฟูประเทศ จึงไม่มีหลักฐานการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับดนตรีไทย โดยจะยึดแบบแผนจากสมัยอยุธยาเป็นหลัก

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติและความเป็นมาของดนตรีไทย

- สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1.ความสามารถในการคิด	1. ใฝ่เรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนความรู้ชั่วโมงที่แล้ว โดยการออกมาเขียนความรู้ที่มีบนกระดานคนละ 1 ข้อ
2. ครูเล่าประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกรุงศรีอยุธยาและสมัยธนบุรีให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าในสมัยใด จะเป็นสมัยที่มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของไทยมากกว่ากัน
3. ครูเปิดภาพวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนสังเกตและตอบว่า มีอะไรที่พัฒนาขึ้นมาจากสมัยสุโขทัย หรือมีเครื่องดนตรีอะไรที่เพิ่มขึ้น

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ประวัติและความเป็นมาของดนตรีไทยสมัยอยุธยา ว่าความเป็นมาของวิวัฒนาการที่ต่อเนื่องมาจากสมัยสุโขทัย จากหลักฐานในกฎมณเฑียรบาลสมัยพระบรมไตรโลกนาถ จะระบุไว้ว่า “ห้ามร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ย ลีซอ ดิดกระจับปี ดิดจะเข้ ตีโทนทับในเขตพระราชฐาน” เราจึงสรุปเรื่องเครื่องดนตรีที่เพิ่มขึ้นมาจากสมัยสุโขทัยอย่างคร่าว ๆ ได้แก่ กระจับปี ขลุ่ย จะเข้ โทน ทับ

ส่วนประเภทของวงดนตรีจะอธิบายลักษณะของวงดนตรีแต่ละประเภท และเครื่องดนตรีที่เพิ่มขึ้นมาในสมัยอยุธยา ได้แก่

1.1 วงปี่พาทย์เครื่องห้า แล้วให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและสืบค้นลักษณะและเครื่องดนตรีวงปี่พาทย์เครื่องห้าสมัยอยุธยา

1.2 วงมโหรีเครื่องสี่ แล้วให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและสืบค้นลักษณะและเครื่องดนตรีวงมโหรีเครื่องสี่สมัยอยุธยา

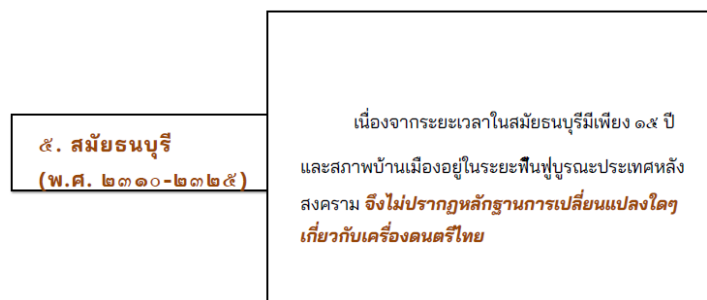

1.3 วงมโหรีเครื่องหก แล้วให้นักเรียนร่วมกันศึกษาและสืบค้นลักษณะและเครื่องดนตรี

วงมโหรีเครื่องหกสมัยอยุธยา

2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ประวัติและความเป็นมาของดนตรีไทยสมัยธนบุรี ว่าส่วนในสมัยธนบุรีจะไม่ปรากฏหลักฐานการพัฒนาทางด้านดนตรีเลย เนื่องจากเป็นช่วงฟื้นฟูประเทศชาติหลังจากสงคราม สันนิษฐานว่าจะใช้รูปแบบของดนตรีตามสมัยอยุธยา

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ทำกิจกรรม ประวัติและความเป็นมาของดนตรีไทย สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี คละกันตามความสามารถ ให้นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ เครื่องดนตรี สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนวิชาดนตรี 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรืออินเทอร์เน็ต แล้วสรุปลงในใบกิจกรรมที่ 3

ขั้นสรุป

1. ครูสรุปเนื้อหา ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีอธิบายกิจกรรมที่ 3 ให้นักเรียนฟังกำหนดวันส่งใบกิจกรรม

สื่อการเรียนรู้

1. PowerPoint เรื่อง ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
2. เว็บไซต์ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย

แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ดนตรี ม.2
2. ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - ประวัติและความเป็นมาทางดนตรีไทย	- ใบงานเรื่องสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	- ใบงานเรื่องสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ตัวชี้วัด ม.2/2 บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย	- ใบงานเรื่องสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	- ใบงานเรื่องสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะ - ความสามารถในการคิด	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินความรู้ ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. จำแนกและวิเคราะห์ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
จำแนกและวิเคราะห์ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	จำแนกและวิเคราะห์ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้บางส่วนแต่ไม่ครบถ้วน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินทักษะ/กระบวนการทางดนตรี

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้บางส่วนแต่ไม่ครบถ้วน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

คำชี้แจง ผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนตัวเลข 3,2,1 และ 0 ลงในช่องว่างที่ตรงกับค่าระดับ

คะแนนเกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณลักษณะที่ 4
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบรายบุคคล

คุณลักษณะที่ 4.1 ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจ เพียรพยายามในการ เรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการ เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
ตามข้อ 4.1	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ ในการเรียน และมี ส่วนร่วมในการ เรียนรู้ และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ ต่างๆ	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจ ใส่ในการเรียน และมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้	เข้าเรียนตรงเวลา ตั้งใจเรียน เอาใจ ใส่ในการเรียน และมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้	ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ศึกษาค้นคว้า หา ความรู้

แบบสังเกตสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ดนตรีไทยสมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ปานกลาง 0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	สมรรถนะที่ 2
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่จัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูลและเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว	จำแนกและวิเคราะห์ เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยา และสมัยธนบุรีได้ อย่างถูกต้องครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยา และสมัยธนบุรีได้ ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	จำแนกและวิเคราะห์ เครื่องดนตรีไทยและวงดนตรีสมัยอยุธยา และสมัยธนบุรีได้ บางส่วนแต่ไม่ครบถ้วน	คัดลอก ข้อมูล ข่าวสาร ผู้อื่นโดย ไม่มีการสืบค้น

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน